

Sygn. akt VI Ga 370/15

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc

SO Renata Bober (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Krztoń

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2016 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z wniosku Naczelnika Urzędu Skarbowego w P.

z udziałem A. K.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej

na skutek apelacji wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w P. V Wydziału Gospodarczego z dnia 10 lipca 2015 r., sygn. akt V Gzd 11/14

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w P. V Wydziałowi Gospodarczemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI Ga 370/15

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 28 stycznia 2016 r.

Wnioskiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu skarbowego w (...) wniósł o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek oraz spełnienia pełnienia funkcji reprezentanta lub pełnomocnika przedsiębiorcy członka rady nadzorczej w spółce handlowej, przedsiębiorstwie państwowym, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszeniu na okres 10 lat, w stosunku do A. K..

W uzasadnieniu podał, że ten posiadał na dzień 25 kwietnia 2014 r. zaległości w stosunku do Urzędu Skarbowego w łącznej wysokości 82 540,75 zł. z tytułu podatki od towarów i usług, podatku dochodowego PIT – 4 (płatnik), oraz podatku dochodowego od osób fizycznych (...).

Wnioskodawca wskazał, iż uprzednio cofnął wniosek o orzeczenie w/w zakazu wobec A. K., gdy ten we wrześniu 2012 r. mając zaległość w wysokości 118 136,20 zł. wnioskował o takie cofnięcie i rozłożenie zaległości na raty i zobowiązał się do jej spłaty do końca 2013 r. Uczestnik nie wywiązał się do końca ze zobowiązania, jak też pozostaje dłużny z tytułu bieżących należności, nie odbiera korespondencji. Podatnik posiada także zadłużenie u innych podmiotów.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania. Uczestnik przyznał fakt zadłużenia, które utrzymuje się od końca pierwszej dekady ale zaprzeczał aby było wynikiem jego niedbalstwa wskazując na zły stan sytuacji gospodarczej spowodowanej zmniejszeniem wymiany gospodarczej z Ukrainą. Uczestnik podejmował próby uregulowania zaległości, sytuacja gospodarcza komplikuje się bez jego wpływu. Podniósł też, iż upłynął trzyletni termin dotyczący orzekania o zakazie.

W piśmie procesowym z daty 4 grudnia 2014 r. wnioskodawca podtrzymał stanowisko w sprawie. Wskazał, że uczestnik po dacie wniosku nadal nie regulował należności, generując nowe długi. Zaległości powstały w trakcie działalności gospodarczej i wynikają z deklaracji rozliczeniowych. Podniósł, że trudności wprowadzeniu działalności nie stanowią zwolnienia z płacenia należności podatkowych, zwłaszcza że uczestnik generował dochód oraz wskazał na zatajenie przez uczestnika podstaw do ogłoszenia upadłości.

W dalszych pismach procesowych i na posiedzeniach wnioskodawca podtrzymywał stanowisko w sprawie uczestnik zaś deklarował spłatę zobowiązań.

Postanowieniem z dnia 10 lipca 2010 r. sygn.. akt V Gzd 11/14 Sąd Rejonowy w P. oddalił wniosek.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że bezspornym było zadłużenie uczestnika na dzień złożenia wniosku i nadzień 10.07.2015 r. Dłużnik spłacił część tego zadłużenia w kwotach 2500 zł., 2547 zł., w dniu 23.04.2015 r. oraz w kwotach 3260 zł. i 660 zł. w dniu 8.07.2015 r. Sąd wskazał, że uprzednie postępowanie o rozłożenie na raty zostało przez dłużnika wykonane w związku z czym wnioskodawca cofnął uprzedni wniosek o orzeczenie zakazu w sprawie V Gzd 8/12.

Dłużnik podjął też częściowo skuteczną próbę spłat innych zobowiązań, przykładowo wobec Zakładów (...).

W ocenie Sądu Rejonowego powyższe okoliczności wykluczały orzeczenie zakazu określonego w art. 374 puin z uwagi na brak celowości i rażącego niedbalstwa. Dłużnik w ramach poprzedniego układu ratalnego spłacił 10 000 zł. obecnie kwotę około 9 000 zł. Sąd stanął na stanowisku, iż poszerzenie działalności na które powoływał się dłużnik, przynosząc pozytywny wynik umożliwi spłatę zaległości. Sąd wskazał na brak winy dłużnika i przesłanki z art. 373 ust. 1 pkt 1 puin.

Powyższe postanowienie zaskarżył apelacją wnioskodawca wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie wniosku w całości i orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej wobec uczestnika i zasądzenie kosztów postępowania ewentualnie o uchylenie postanowienia w całości przekazanie sprawy Sądowi i instancji do ponownego rozpoznania.

Wnioskodawca zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dłużnik spłacił zadłużenie z poziomu kilkuset tysięcy do kilkaset złotych wobec jednego z wierzycieli cywilnoprawnych,
- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez bezpodstawne przyjęcie, że dłużnik spłacił zadłużenie i nie istnieją przesłanki do orzeczenia zakazu prowadzenia działalności gospodarczej, gdy tymczasem z materiału dowodowego wynika, że spłata ta była jednorazowa i częściowa i nie spowodowała ustąpienia przesłanki niewypłacalności,
- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez błędne przyjęcie pomimo odmiennej wymowy zebranego materiału dowodowego, że dłużnik nie jest wypłacalny, tzn. że nie przestał trwale regulować większości swoich wymagalnych zobowiązań,
- brak dokonania ustaleń faktycznych w zakresie przyczynienia się dłużnika swoim celowym działaniem lub rażącym niedbalstwem do powstania niewypłacalności,
- błędne wskazanie, że podstawy materialnoprawnej t.j. art. 373 ust. 1 pkt 1 puin i uznaniu, że przesłanką jest wina dłużnika w sytuacji oparcia wniosku na podstawie art. 374 puin,

- naruszenie art. 374 puin i nieorzeczenie zakazu , pomimo wystąpienia przesłanek t.j. niewypłacalności powstałej wskutek celowego działania lub rażącego niedbalstwa.

W uzasadnieniu wnioskodawca przytoczył i rozwinął argumentację na poparcie podniesionych zarzutów.

W odpowiedzi na apelację uczestnik wniósł o jej oddalenie i podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Postanowienie Sądu Rejonowego jest co najmniej przedwczesne.

Wobec treści zarzutów apelacji zauważyć trzeba na wstępie, że prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona w oparciu o prawidłowo ustalony stan faktyczny. Powyższe rodzi zaś konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie, zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok SN z dnia 7.03.1997r., II CKN 18/97, OSNC 1997/8/112).

Zarzuty apelacji w zakresie niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, w całości należało uznać za uzasadnione.

Treść uzasadnienia orzeczenia Sądu pierwszej instancji, co do którego nie zastosowano wymogów konstrukcyjnych i tym samym naruszono art. 328 kpc , uniemożliwia dokonanie oceny toku wywodu, który doprowadził do wydania orzeczenia m.in. w zakresie zastosowania art. 374 puin i 373 puin w oparciu o wybiórczo potraktowany materiał dowodowy. Tymczasem uzasadnienie powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, co oznacza, że Sąd winien dokonać w tym zakresie wyczerpujących ustaleń faktycznych i oceny zgłoszonego materiału dowodowego.

Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy ograniczając się w zasadzie do powołania się wybiórczo i „przykładowo” na fakty uzasadniające w jego ocenie tezę o braku winy, rażącego niedbalstwa czy celowego działania dłużnika w braku spłaty zobowiązań. Jednocześnie Sąd w żaden sposób nie odwołał się tak przy dokonywaniu ustaleń faktycznych jak i cenie dowodów do innych faktów i okoliczności, niż „przykładowo” wybranych przez niego, na potrzeby uzasadnienia.

Oczywistym jest, że w polskim systemie apelacji pełnej postępowanie dwuinstancyjne nie ma charakteru wyłącznie kontrolnego, lecz jest kontynuacją merytorycznego rozpoznania sprawy, jednakże nie jest rzeczą Sądu II instancji przeprowadzanie w zasadzie całego postępowania dowodowego, analiza materiału dowodowego i dokonywanie w całości i od podstaw ustaleń faktycznych w miejsce Sądu I instancji.

W przedmiotowej sprawie zaś niezbędnym jest ponowna analiza całego materiału dowodowego włącznie z dowodami dopuszczanymi na rozprawie w dniu 28 stycznia 2016 r. , jego uzupełnienie o przesłuchanie uczestnika i w zasadzie dokonanie od podstaw wyczerpujących i istotnych w świetle powołanej przez wnioskodawcę podstawy prawnej, ustaleń okoliczności faktycznych.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien w szczególności dokonać w sposób następnie nadający się do weryfikacji, ustaleń na okoliczność rzeczywistej sytuacji finansowej dłużnika, wyjaśnić czy ma miejsce i na czym polega jego „trudna sytuacja gospodarcza” oraz dokonać na tym tle ustaleń w zakresie regulowania przez niego bądź nie zobowiązań w sposób generalny, a nie wybiórczy, a do takich ustaleń w tym ostatnim zakresie ograniczył się Sąd I instancji. Koniecznym jest też ustalenie czy rzeczywiście istnieje szansa, iż działalność którą prowadzi obecnie daje realną możliwość na uregulowanie zobowiązań w przyszłości, bowiem ogólnikowe stwierdzenie w tym zakresie w uzasadnieniu Sądu I instancji nie poddaje się w żadnej mierze ocenie.

Kolejną kwestią jest, że w braku prawidłowo ustalonej podstawy faktycznej, przyczyny rozstrzygnięcia w ogóle nie poddawały się weryfikacji, jako że w konsekwencji niemożliwa była weryfikacja prawidłowości dokonanej przez Sąd I instancji subsumpcji. Innymi słowy dopiero po prawidłowym, bo wyczerpującym temat dokonaniu ustaleń faktycznych, Sąd winien przedstawić logiczny wywód co do znaczenia poszczególnych faktów dla zasadności bądź nie, wniosku powoda w świetle wskazanej przez niego podstawy prawnej. W oparciu o ustalony należyte stan

faktyczny możliwym dopiero będzie dokonanie analizy prawnej wniosku i zgłaszanych przez pozwanego zarzutów, a w konsekwencji wydanie rozstrzygnięcia, które nadawałby się do kontroli instancyjnej.

Na obecnym etapie, wskazane braki w uzasadnieniu w postaci braku podstaw motywów rozstrzygnięcia są wystarczającym powodem uchylecia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Mając na uwadze powyższe Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 386 § 4 kpc uchylając wyrok i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania.

W przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 2 kpc.